

Частина 1

Розділ 1. Повернення

Серпень 1929 року

Задушливий серпневий вітер безжально гнав перекотиполе. Хоча не пора ще було цим галузистим жмутам трави усихати, відриватися від свого коріння й мандрувати світ за очі, корячись безжальним потокам повітря, та непомірна пекельна спека не залишила їм і найменшого шансу: випалювала вщент і землю, і пагінці, і трави, відбирала живильні соки, аж доки ті не здались і не відірвались од землі. Так і котився жмут із переплутаними стебельцями — уже й не розбереш, де яке, — полем та лугом, полем та лугом, аж до Гуляйпільського району, наче приваблений спорідненою назвою, наче під тихий шепіт: «Тут тепер буде твій дім», — і, звісно ж, обманутий. Вітер-блукач жартівливо довіяв, підняв догори, покрутив і погнав далі, на північний схід, до Мар'янівки, де звивається Верхня Терса, про яку ще кажуть, що вона «неправильно тече». Доніс та щодуху пожбурих на каміння — аж розлетілось перекотиполе на клапті, погубивши всі гілочки, що в них складалося, пустивши їх униз течією у вільну — чи то пак останню — путь. Деякі втонули одразу, решта ж пішли за водою, шукаючи хоч якоїсь долі, поки не вхопила їх смаглява дівоча рука.

—Тримай, Васильку! Он ти паличку шукав, а її тобі вода вернула.

Малий Василько, що до цього плакав і витирив очі притрушеним курявою рукавом, аж засявав.